

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 103.

Tiende Session.

29de Møde.

Torsdagen den 12te November.

(Fortsat.)

Ordføreren (fortsat): Hertil kom endnu den Undtagelse, at Kjøbmændene maatte paa Torvedagene skænke for Bønderne. Alt dette minder om en Tid, da Bønderne stode langt under det Trin, de nu staae paa, og det forekommer mig derfor, at det ikke er værd at holde paa denne Bestemmelse. Det er oftere blevet bemærket, at Kjøbmændene nødig ville give Slip derpaa; det er meget muligt, og jeg troer ogsaa, at det gjælder om Fleertallet; men paa den anden Side anseer jeg det for aldeles afgjort, at der dog er Udfærdig; som ansee det for en Fordeel at blive frie for saaledes at skulle skænke ud. Med Hensyn til § 95 har et æret Medlem foreslaaet, at denne Paragraph skulde gaae ud. Jeg kan ikke ret forstaae, hvad hans Mening er; thi det forekommer mig, at der saa vilde savnes en Bestemmelse om, hvorledes der da skulde forholdes med Afgangen til at nedsette sig paa Landet i denne Mellemtid. Ved § 95 er der af Udvalgets Fleertal foreslaaet en Bestemmelse, som er af en mere indgribende Natur. Saaledes som jeg for min Deel har tænkt mig dette Forhold, troer jeg, at der kunde ydes Kjøbstædernes Handlende og Haandværkere en ikke uvæsentlig Fordeel derved, naar i Overgangstiden kun de, der paa den Tid, Loven udkom, havde Ret til at drive Haandværk og Handel i Kjøbstæderne, fik Lov til at nedsette sig paa Landet. Det er aabenbart, at det kunde være

generende mange Steder paa Landet; men det forekommer mig ogsaa, at, naar man i denne Henseende vil gjøre noget Klæffeligt for Kjøbstæderne, saa maatte det gjøres paa den Maade; nogen egentlig Ulempe synes mig ikke kunde følge deraf, naar Ministeriets Bevillingsmyndighed blev bevaret ved Siden deraf. Udkastet er gaaet et Skridt videre i den Henseende, thi efter summe skal det tillades Enhver, altsaa ikke blot dem, der paa den Tid, Loven udkom, vare bosatte i Kjøbstæderne, men ogsaa alle dem, som efter den Tid vandt Borgerkab, at nedsette sig paa Landet; jeg troer, at, naar man blev staaende herved, vilde en ikke ubetydelig Fordeel være vunden for Kjøbstæderne. Men det ærede Fleertal vil gaae endnu et Skridt videre; det vil nemlig have, at man i Overgangsperioden skal bevare den nuværende Indretning, der, som bekendt, er, at endeel Haandværkere med Amtmandens Tilladelse kunne nedsette sig paa Landet. Det er naturligt, at dette vil være til Fordeel for de Haandværkere; som nu fortiden attraae at nedsette sig paa Landet, og derved vil upaatvivlelig komme en heel Deel Haandværkere i visse Districter; men det vil let indsees, at den Fordeel, som § 95 tilfigter at yde Kjøbstæderne, for en meget væsentlig Deel derved vil falde bort. Jeg skal endnu bemærke med Hensyn til den Maade, hvorpaa Udvalgets Fleertals Forslag er affattet, at man ikke kan see, hvilke Rettigheder disse Haandværkere skulle have, om de kun skulle have de Rettigheder, som de nuværende Haandværkere, der ere forsynede med Amtmandsbevilling, have, eller om de skulle have de Rettigheder, som ifølge nuværende Lov tilkomme Haandværkere paa Landet i Almindelighed.